

अथाष्टमोऽनुवाकः ।

सप्तमे ओदनसवस्य होमादिमन्त्रा उक्ताः । अष्टमे रथारोहणमन्त्रा उच्यन्ते । कल्पः । अग्नेणारोहणीयं रथोऽवस्थितो भवति । अभिप्रेक्षीति तं यजमानोऽभ्येति । पाठस्तु, “अभिप्रेहि वीरयस्व । उग्रश्चेत्ता सपत्नहा” इति । हे यजमान रथम् ‘अभिलक्ष्य ‘प्रेहि’ प्रकर्षेण गच्छ, गत्वा च ‘वीरयस्व’ विक्रमं कुरु । ‘उग्रः’ तीव्रशंसनः, ‘चेत्ता’ जयोपायाभिज्ञः, ‘सपत्नहा’ वैरिघाती, च भव ॥

कल्पः । आतिष्ठ मित्रवर्द्धन इत्यारोहन्तमभिमन्त्रयत इति । पाठस्तु, “आतिष्ठ मित्रवर्द्धनः । तुभ्यं देवा अधिब्रुवन्” इति । हे यजमान त्वं ‘मित्राभिवृद्धिहेतुः सन् रथम् ‘आतिष्ठ’ आरोह, ‘देवाः’, ‘तुभ्यं’ त्वदर्थम्, ‘अधिब्रुवन्’ अधिकाऽयं यजमान इति ब्रुवन्तु ॥

कल्पः । अङ्गौ न्यङ्काविति रथचक्रे अभिमृशति पक्ष्मी वा आतिष्ठ वृत्रहन्निति पञ्चभिरारूढमिति । अभिमन्त्रयत इत्यनुवर्त्तते । तत्र चक्रस्पर्शनहेतोर्ऋचोऽभिमन्त्रणमन्त्रणेषु प्रथमाया ऋचः प्रतीके दर्शयति । “अङ्गौ न्यङ्कावभितः आतिष्ठ वृत्रहन् रथम्” इति । अङ्गौ न्यङ्कावभितो रथं यावित्येषा संहितायाः प्रथमकाण्डे देवसवितः प्रसुवेत्यनुवाके व्याख्याता । आतिष्ठ वृत्रहन्नित्येषा गृहकाण्डे व्याख्याता ॥

अथ द्वितीयामृचमाह । “आतिष्ठन्तं परि विश्वे अभूषन् ।